

СТАН СОСНОВИХ НАСАДЖЕНЬ РЕКРЕАЦІЙНОЇ ЗОНИ ПОБЛИЗУ ПРИДНІПРОВСЬКОЇ ТЕС ТА ЇХ РОЛЬ В ОЗДОРОВЛЕННІ МІСЬКОГО СЕРЕДОВИЩА

Юсипіва Т.І.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

У XXI ст. дослідження урбанізованого середовища та пов'язані з ними теоретичні й прикладні екологічні проблеми надзвичайно актуальні, оскільки міста стають основним середовищем проживання людини. Інтенсивне насичення атмосфери міст інгредієнтами промислових викидів і вихлопів автотранспорту: токсичними газами, пилом, важкими металами та ін. шкідливими речовинами погіршує умови існування людини, рослин і тварин та створює загрозу здоров'ю населення. Збереження нормальних умов життя, праці та відпочинку людей можливе за умов створення у рекреаційних зонах міст стійких до аерополютантів лісів. Особливу роль у них виконують хвойні породи, які, як вічнозелені рослини, поглинають токсичні сполуки і очищують повітря протягом всього року та одночасно є могутнім джерелом фітонцидів і створюють корисне для здоров'я людини фітосередовище.

Придніпровська ТЕС — головне джерело забруднювальних речовин м. Дніпро. В сосновому насадженні поблизу нього переважають два види роду Сосна (*Pinus* L.) — сосна звичайна *Pinus sylvestris* L. і сосна чорна, або австрійська, *P. nigra* Arnold. (*P. nigra* Link). Показано, що забруднення навколишнього середовища викидами Придніпровської ТЕС призводить до зміни інтенсивності росту асиміляційних органів хвойних рослин. Серед досліджених деревних порід виділені чутливі до дії SO₂, NO₂, CO, твердих домішок за ростовими характеристиками хвої вид (*P. sylvestris*), який ми пропонуємо застосовувати у моніторингових дослідженнях (інформативні тест-параметри: маса, довжина хвоїнки і коефіцієнт росту хвої), та стійкий вид (*P. nigra*), який можна використовувати в озелененні техногенних територій із полікомпонентним забрудненням середовища.